

Mariska Majoor zet zich in voor rechten van prostituees

‘OP DE WALLEN VOEL IK ME THUIS!’

Mariska Majoor (46), ex-prostituee en oprichtster van het Prostitutie Informatie Centrum in Amsterdam, vecht voor de rechten van sekswerkers. Ze vertelt wat ze de afgelopen vijftientig jaar allemaal heeft bereikt op dat gebied. “Ik wil niet zeggen dat dit het meest fantastische beroep is dat je maar kunt bedenken, maar ik vind wel dat er nog altijd erg negatief wordt gedacht over het werk van een prostituee.”

Tekst: **Miranda Birney**

Fotografie: **Fotopersbureau Dijkstra**

Foto Belle: **Nadine Siddre**

Op je eenentwintigste ben je uit het vak gestapt. Toch zet je je sindsdien meer dan ooit in voor sekswerkers. Wat is je drijfveer?

Iedereen heeft een mening over prostitutie en bij de meeste mensen heeft die mening zich gevormd door wat ze lezen in de media. Meestal zijn artikelen en programma's over dit onderwerp gerelateerd aan dwang, mensenhandel, drugs en misbruik. Ik heb in mijn tijd ook wel narigheid meegemaakt, maar dat staat voor mij nog altijd los van prostitutie als beroep. Ik vind het daarom heel erg belangrijk om mensen uitleg te geven over dit vak, verteld vanuit de positieve kant, door iemand van binnenuit.

Eerst ben ik begonnen met de *Pleasure Guide*: een informatief blad over prostitutie. Daarna heb ik het Prostitutie Informatie

Centrum (PIC) opgezet en allerlei projecten en evenementen georganiseerd. Allemaal met hetzelfde doel: om die negatieve beeldvorming over mensen die in de seksindustrie werken te beïnvloeden. Ik houd

me hier fulltime mee bezig, want ik vind het gewoon niet terecht dat er zo slecht over dit vak wordt gedacht.

Sekswerkers komen niet zo makkelijk voor zichzelf op. Wel in de eigen omgeving, naar de klanten toe of naar de bordelhouder, maar niet als groep. Sekswerkers leiden meestal een dubbelleven, omdat ze bang zijn om het contact met hun familie te verliezen. Ze doen immers iets waarop neergekeken wordt of waar mensen van schrikken. Daarom moeten ze altijd uitkijken wat ze zeggen en tegen wie. Ik heb dat zelf ook meegemaakt en vond het heel erg moeilijk. Daarom zet ik me in voor sekswerkers, ook internationaal. ▶

‘Als sekswerker leidde ik een dubbelleven’

Het PIC bestaat nu twintig jaar. Wat heb je bereikt?

Ik heb op mijn manier een bijdrage geleverd aan die positieve beeldvorming. Het PIC is een plek midden op de Wallen, waar iedereen kan binnenstappen voor informatie. Je kunt hier ontbijten en lunchen. Mensen kunnen hier lezen, een boekje of een ansichtkaart kopen, een donatie doen of kletsen over de buurt. De afgelopen twintig jaar zijn hier een kwart miljoen mensen geweest: toeristen, studenten, prostituees en klanten. Vragen variëren van flauwekulvragen zoals 'wat kost het', tot serieuze en heel persoonlijke vragen. Ik vind het erg leuk om te doen en het is waardevol voor de bezoekers, omdat ze de mogelijkheid hebben om met een ex-prostituee te praten en haar van alles te vragen. De laatste jaren geef ik ook rondleidingen aan toeristen. Op die manier kan ik het PIC financieren, want ik krijg geen subsidie. Ook geef ik lezingen aan studenten. Als zij er vervolgens een essay of werkstuk over schrijven, bereik ik in één keer een heel grote groep. Ik denk dat ik de afgelopen jaren een heleboel mensen een ander inzicht heb kunnen geven in prostitutie. Respect en begrip voor dit vak maakt het gemakkelijker voor prostituees om uit te komen voor wat ze doen en wie ze zijn.

Je hebt zelfs een standbeeld voor sekswerkers gerealiseerd...

Ja, Belle, een bronzen beeld op het Oudekerksplein, gemaakt door Els Reijerse. Het is een beeld van een trotse, sterke prostituee, die in haar eigen raambordeel staat en tegen de wereld zegt: 'Ik ben prostituee. So what? Deal er maar mee!'

Ik wil niet zeggen dat dit het meest fantastische beroep is dat je maar kunt bedenken. Maar een prostituee wordt altijd gezien als een slachtoffer. En natuurlijk bestaan er slachtoffers van mensenhandel, maar ook die vrouwen zijn er niet bij gebaat om altijd maar weer dat stempel van slachtoffer opgedrukt te krijgen. Als zij weten dat de maatschappij hen evengoed respecteert, zullen ze eerder durven uitkomen voor wat er met hen gebeurt of is gebeurd. Belle staat symbool voor heel veel prostituees in de wereld die het slecht hebben en zij putten daar kracht, vertrouwen en respect uit. De plaatsing van Belle is voor mij - op het baren van mijn kind na - het allerbelangrijkste wat ik heb gedaan.

Enerzijds rust er een taboe op prostitutie. Anderzijds is het een toeristische attractie. Hoe breng jij die uitersten samen?

Er zijn mensen die de Wallen bezoeken als feestgebied. Ze houden vrijgezellentochten en puzzeltochten en soms gedragen ze zich hysterisch. Als ik zo'n groepje binnenkrijg, vertel ik over het vak. Meestal denken ze heel negatief over prostitutie. Dan vragen ze bijvoorbeeld: "Ze zitten hier toch allemaal gedwongen achter de ramen?" Dan antwoord ik: "Waarom komen jullie hier dan een feestje vieren, als jullie er zo over denken?" De meeste vrouwen werken hier helemaal niet gedwongen. Het komt weleens voor en daar ben ik net zo op tegen als ieder an-

Mariska zet zich met hart en ziel in voor de belangen van prostituees. Zo wil ze bereiken dat mensen meer begrip en respect krijgen voor vrouwen in de prostitutie.

der, maar ik begrijp niet dat mensen heel slecht denken over prostituees en tegelijkertijd hier hun feestje komen houden. Dan komt de stoom uit mijn oren en moet ik me echt inhouden. Gelukkig trek ik dit soort mensen over het algemeen niet aan. De meeste bezoekers zijn echt geïnteresseerd in het vak. Ze willen dat beroemde *Red Light District* zien, maar niet alleen maar aapjes kijken. Ze willen ook begrijpen hoe het werkt en stellen oprechte vragen. Dan willen ze bijvoorbeeld weten hoe de wet in elkaar zit, of de vrouwen het wel op prijs stellen dat ze langs de ramen lopen of wat de beste manier is om naar zo'n dame te kijken. Heel respectvol.

Sekswerk is niet hetzelfde als mensenhandel. Toch heeft het imago van prostitutie hierdoor een flinke deuk opgelopen.

Je leest de krantenkoppen en ziet filmpjes over mensenhandel op de Wallen. Er is heel hard gewerkt aan negatieve beeldvorming over prostitutie. De gemeente wil dit gebied upgraden. Ze willen een wat chiquere, betere klasse toeristen aantrekken, mensen die geïnteresseerd zijn in cultuur en historie. Raambordelen, goedkope souvenirwinkeltjes en het lokale volk passen niet in dat plaatje. Daarom zijn er de afgelopen jaren bordeelhouders uitgekocht en vervolgens kunstenaars in die panden gezet. Op een dag worden ook zij er weer uit gelazerd en worden de panden verkocht aan yuppen om er een chique bedoening van te maken. En dat allemaal onder het mom van

de aanpak van misstanden en mensenhandel. Dat vind ik erg, want daar hebben de prostituees het meest last van. Van dat negatieve imago. Als men jou zelig vindt, ga je je kwetsbaar en klein voelen en verstoppert, in plaats van op te komen voor je rechten. Daarom verwijt ik de overheid dat de positie van sekswerkers in Nederland is verslechterd.

Hoe zou de overheid prostitutie wettelijk goed kunnen regelen?

In Nederland hebben ze zo veel speciale regels bedacht, daar worden prostituees helemaal gek van. Neem de verplichte registratie. Dat wil geen enkele prostituee, want alle databases zijn aan elkaar gelinkt. Je doet dit werk meestal niet je hele leven. Dus als je schooljuf wilt worden, ik noem maar wat, en je gaat solliciteren en je wordt gescreend, dan gaat er een rood lichtje knipperen. O, dat is een ex-prostituee, die willen wij niet voor de klas. Je kunt heel veel plezier hebben in dit werk, maar evengoed in de toekomst liever niet tegen dergelijke zaken aanlopen. Anonimiteit is daarom een van de belangrijkste dingen als je in de prostitutie werkt. De landelijke registratie is uiteindelijk door de Eerste Kamer afgewezen op grond van privacyoverwegingen. Toen is naar andere wegen gezocht om sekswerkers te ontmoedigen en tegelijkertijd te kunnen controleren en werd het verplicht om je in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Alweer onder het mom van de aanpak van mensenhandel. Maar iedereen kan via

de website van de Kamer van Koophandel achter privéadressen komen van sekswerkers, dus daar hebben we ongelooflijk tegen geprotesteerd. Dat is toen teruggedraaid. Je moet je wel inschrijven, maar het mag anoniem. Zo zie je maar hoe belangrijk het is om in georganiseerde vorm je stem te laten horen. Dan bereik je meer dan in je eentje.

Ik heb gehoord dat je een boek over je leven aan het schrijven bent. Wat is je belangrijkste boodschap?

Ik heb drie uitgeverij benaderd met het manuscript, maar die waren niet geïnteresseerd. Blijkbaar is de tijd daar nog niet rijp voor. Wat ik wilde, was op basis van mijn eigen persoonlijke verhaal uitleg geven over prostitutie. Hetzelfde wat ik met het PIC wil bereiken, maar dan biografisch. Het ligt nu op de plank en moet nog sudderen. In plaats daarvan ben ik een ander boek aan het herschrijven: *Als seks werken wordt*. Dat is een soort cursusboek voor iedereen die als prostituee wil gaan werken. Ik heb het vijftien jaar geleden geschreven en in eigen beheer uitgegeven en er is nog steeds heel veel vraag naar. Maar ik heb in de jaren daarna weer zo veel geleerd over het vak, de maatschappij en ook over mezelf, dat het nodig is om een nieuwe druk uit te brengen. Daarom zijn sommige hoofdstukken nu anders.

Je moeder schreef vroeger in haar dagboek: *Mijn dochter is een hoer*. Hoe zou jij ertegenover staan als jouw zeventienjarige dochter prostituee zou worden?

Voor mijn moeder was prostitutie een onderwerp dat alleen maar in slechte films voorkwam. Zeker niet in haar eigen leven. Ik was een rebel met een grote bek en zo stout mogelijk. Mijn moeder was uitermate braaf, lief en naïef, dus was het voor haar een enorme schrok toen ze erachter kwam. Ze was echt vies van me. Later is ze absoluut bijgetrokken, maar die opmerking heeft mij indertijd heel veel pijn gedaan. Maar het feit dat ik dat werk deed, was voor haar zo pijnlijk. Dan zeg je dingen waar je later anders over denkt. Mijn moeder, maar ikzelf net zo goed. In die tijd lag ik met een zware bronchitis weg te kwijnen in een kraakpand, maar mijn ouders lieten me niet aan mijn lot over. Wat dat betreft zijn ze er altijd voor me geweest. Ik hoop niet dat mijn dochter ooit in de prostitutie gaat werken, maar ik ben er niet bang voor. Allereerst is ze een heel ander persoon dan ik. Ze is geen boef, maar superlief en de omstandigheden zijn ook heel anders. Ik ben er ook niet bang voor omdat ik bekend ben met het onderwerp, in tegenstelling tot mijn moeder indertijd. En in het meest extreme geval: ik steun mijn dochter in alles wat ze doet in haar leven. Maar ►

'Toen mijn moeder het wist, riep ze dat ze vies van me was'

Dankzij Mariska's inzet is dit beeld te zien op de Wallen. Belle staat symbool voor alle prostituees in de wereld die het moeilijk hebben.

geen enkele moeder wil dat haar kind iets doet wat ze vroeger zelf heeft uitgevreten. Dus ik ook niet.

Jij stelt dat de meerderheid van de prostituees op vrijwillige basis werkt. Toch zien veel mensen prostitutie als een vorm van onderdrukking...

Ik heb veel moeite met mensen die hun eigen negatieve denkbeelden projecteren op een volledige groep. Ik heb vrijwillig gewerkt - echt niet probleemloos, maar wel vrijwillig - en daar heb ik nooit een moment spijt van gehad. Als je er zelf voor hebt gekozen, zoals ik, wordt er toch weer gezegd: "Maar je was pas zestien en had allemaal problemen." Ik heb er zo'n hekel aan om niet serieus te worden genomen! Als ik érgens niet tegen kan, dan is het dat wel! Ik kon er vroeger al niet tegen.

Mensen beseffen niet dat je als prostituee zelf bepaalt wie je wel en niet binnenhaalt en wat je wel of niet doet aan seksuele handelingen. Je hebt daarin een mate van controle. Als het om de groep gaat die werkt vanuit een probleemsituatie, is dat

lastiger om te begrijpen.

Dat was ook bij mij het geval. Maar mag ik misschien zelf bepalen hoe ik mijn problemen oplos? Ik had de idiote reden dat ik een hond wilde kopen en ik koos ervoor om op die manier aan geld te komen.

'Als prostituee bepaal je zelf wat je wel of niet doet'

Een ander zou misschien toch maar geen hond hebben genomen of wellicht een paar fietsen hebben gestolen om die door te verkopen voor wat geld.

Er wordt veel te dramatisch gedacht over prostitutie. Er zijn nu eenmaal ook mensen die op een andere manier met seks omgaan dan de grote meute. Misschien hou jij van seks of maakt het je geen moer uit met wie je seks hebt of kun je makkelijk seks hebben met iemand met wie je geen relatie hebt. Dat is misschien moeilijk te begrijpen voor anderen die alleen seks hebben met de prins op het witte paard of hun eigen partner. Je bepaalt dat zelf. Ik vind het dus ongelooflijk irritant dat de grote meute roept dat we daar later spijt van gaan krijgen, alleen omdat zij het anders zien.

Prostitutie zal nooit helemaal een normaal beroep worden. Is dat erg?

Nee, misschien niet. Erg? Niet per se. In de basis gaat het over het verkopen van seksuele handelingen en doe je dat in overleg met elkaar, bij voorkeur onder goede omstandigheden. Dat kan best normaal zijn. Het zal vast nooit op de beroepskeuzelijst worden gezet, maar ik hoop wel dat mensen er op een dag wat normaler mee om zullen gaan en er niet zo op zullen neerkijken. Dat je op een verjaardagsfeestje gewoon kunt vertellen dat je achter het raam werkt, zonder dat je er meteen uitgeschopt wordt of snel door de vrouw des huizes wordt weggetrokken bij haar man. Dat je na je carrière als sekswerker nog een baan in de thuiszorg kunt krijgen, in plaats van dat ze denken dat je je misschien gaat aanbieden aan mannelijke klanten. Dat je moeder niet in haar dagboek schrijft: *Mijn dochter is een hoer...*

Wat zijn je toekomstplannen?

Ik weet het eigenlijk niet. De wereld is groter dan de Wallen, maar ik kom nog niet los. Er is nog heel veel te doen waar ik een rol in wil spelen. Op 24 augustus bestaat het PIC twintig jaar en organiseer ik een open dag op de Wallen. Ik ben deze maand begonnen met een klachtenlijn, die gebeld kan worden door bordeelhouders en prostituees met klachten over overheidsdiensten zoals de politie, de GGD en de Belastingdienst. Ook ben ik nu een belastingkrant aan het maken voor sekswerkers. En morgen hebben we hier een bijeenkomst met sekswerkers vanuit verschillende hoeken van het land. We willen een vereniging oprichten die de belangen van sekswerkers gaat behartigen. Ik vind het zo spannend! Echt te gek! Maar er komt een dag waarop ik stop en iets heel anders ga doen.

Wat zou je willen zeggen tegen vrouwen die in de seksindustrie werken?

Heb nooit spijt van wat je doet of hebt gedaan, wat de wereld om je heen ook vindt of zegt.

En wat zou je tegen de klanten willen zeggen?

Jullie mogen van mij alleen prostituees bezoeken als jullie respect tonen. Zo niet, dan ga je jezelf maar met een boekje op de wc helpen! ■

Meer weten? Kijk op: www.pic-amsterdam.com.